

خوانش و پردازش

متن زیر را بخوان و به پرسش‌ها پاسخ بده. ۱۲

در جنگلی سرسبز حیوانات زیادی زندگی می‌کردند. خرگوش سفید کوچولوی جنگل در بین سبزه‌ها جست‌وخیز می‌کرد. لاک‌پشتی آرام آرام می‌رفت تا خود را به تخته‌سنگ نزدیک آب برساند. خرس قهوه‌ای کمی دورتر پنجه‌هایش را روی درختی می‌کشیده مثل اینکه دنبال چیزی می‌گشت. سنجاب کوچولوی زیبا از شاخه‌ای به شاخه دیگری می‌پرید. کنجشک‌ها در سراسر جنگل جیک‌جیک می‌کردند. صدای دارکوبی که با منقار محکمش به تنه‌ی درخت ضربه می‌زد به گوش می‌رسید.

جغد دانه سلطان جنگل از روی شاخه درختی بلند حیوانات را نگاه می‌کرد. ناگهان متوجه شد لاک‌پشت به پشت افتاده و هرچه تلاش می‌کند نمی‌تواند خود را به شکم برگرداند. از خرسی که در نزدیکی‌اش بود کمک خواست؛ اما خرس گفت: «وقت ندارم». سنجاب از راه رسید و به لاک‌پشت کمک کرد.

روزها یکی پس از دیگری گذشت تا اینکه روزی خرس در جنگل اسیر دست زنبورها عسل شد و به هر طرف فرار می‌کرد. دنبال برکه‌ای بود تا با رفتن در آب خود را از دست زنبورها نجات دهد. در بین راه لاک‌پشت را دید و سراغ برکه‌ای آب را از او گرفت.

لاک‌پشت با مهربانی برکه را نشان داد و گفت «همشهری من، کوه به کوه نمی‌رسد ولی آدم به آدم می‌رسد.» خرس چیزی نگفت و دید تا خود را به برکه‌ی آبی که لاک‌پشت گفته بود رسانید و درون آب پرید که باعث شد زنبورها از خرس دور شوند. خرس وقتی از برکه‌ی آب بیرون آمد به یاد حرف لاک‌پشت افتاد ولی متوجه منظور او نشد. به همین دلیل به سراغ جغد دانا رفت و موضوع را برایش تعریف کرد. جغد دانا گفت: یادت هست که لاک‌پشت دچار مشکل شد و تو به او کمک نکردی؟ او این رفتار را نادیده گرفت و روزی که کمک خواستی با جان و دل تو را یاری کرد.

- الف: چه جانورانی در این داستان بودند؟
 خرگوش، لاک پشت، خرس قهوه ای، سنجاب،
 گنجشک، دارکوب، جغد، زنبور
- ب: کدام جانور به دانایی معروف بود؟
 جغد
- پ: برای داستان «جنگل زیبا» نام دیگری انتخاب کن.
 به دلخواه دانش آموزان
- ت: از کدام حیوان داستان خوشتر آمده است؟ چرا؟
 به دلخواه دانش آموزان
- ث: ضرب‌المثلی که در این داستان آمده را بیان کن.
 کوه به کوه نمی‌رسد، ولی آدم به آدم می‌رسد
- ج: آخر داستان را آن‌طور که دوست داری تغییر بده و بنویس.

..... به دلخواه دانش آموزان

فهرست چهارم دبستان

علوی

ایرج میرزا

ایرج میرزا ملقب به جلال الممالک، و افخر الشعراء،
از جمله شاعران برجسته‌ی ایرانی در عصر مشروطیت
است. (عارف نامه) معروف‌ترین شعر ایرج میرزا و

مشهورترین منظومه‌های ادبیات فارسی است.

جعبه کلمات

کلمات مترادف

عجیب: **تسلیت**، **غریب**

غریب: ناشناخته

معلق: **آریزان**.....

فیلسوف: **دانشمند**، **علم**، **فلسفہ**

جهل: نادانی

واپسین: **آخرین**.....

بالین: **بسمت**، **کنار**

گریزان: فراری

درگذرم: از دنیا بروم، بمیرم

پژوهشگر: محقق

فلان: اشاره به شخص نامعلوم

کلمات متضاد

بیماری = سلامتی

کلمات هم خانواده

شبیہ، شباهت، تشبیہ

کاشف، کشف، اکتشاف

فزای: بیفزای، اضافه کن

رامش: آرامش، آسودگی

میفکن: **بنیاد**.....

ناخوش: بد، ناخوشایند

بیکاری: بی حاصلی

حمد: **ستایش**.....

یکتا: یگانه، از صفات خداوند

نهاد: **تربیت**، **داد**.....

محروم: بی نصیب

همواره: همیشه

روی دادن: **اتفاق**، **امید**، **دن**

گرای: روی پیاور، ایمان پیاور

میاسای: آسوده نباش، غافل نشو

گمان: **شک**، **خیال**

بسی: بسیاری

بی رامش: ناآرام

کردگار: آفریننده، خداوند

هوا: میل، شوق

صدمه: **آسیب**، **زبان**

دانش اندوزی: **یادگیری**، **علم آموزی**

مردہ = زندہ

برنا = پیر

جاهل = عاقل

تعلق، معلق، متعلق

جهل، جاهل، مجهول، جهالت

فیلسوف، فلاسفہ، فلسفہ

گاهی جمله‌ها با داشتن سه بخش کامل نیستند و به یک قسمت دیگری هم نیاز دارند تا پیام خود را به طور کامل برسانند. که به این قسمت «قید» گفته می‌شود.

 مثال: مرضیه کیف زیبایی، به مادرش هدیه داد.
سعید درس امروز را از دوستش یاد می‌گیرد.

املا دان

یکی دیگر از روش‌های تقویت املا، ساخت کلمه با حروف در هم ریخته است.
الف: با حروف به هم ریخته‌ی داخل پراتنز با توجه به متن واژه‌ی مناسب بساز.

بخوان و بدان

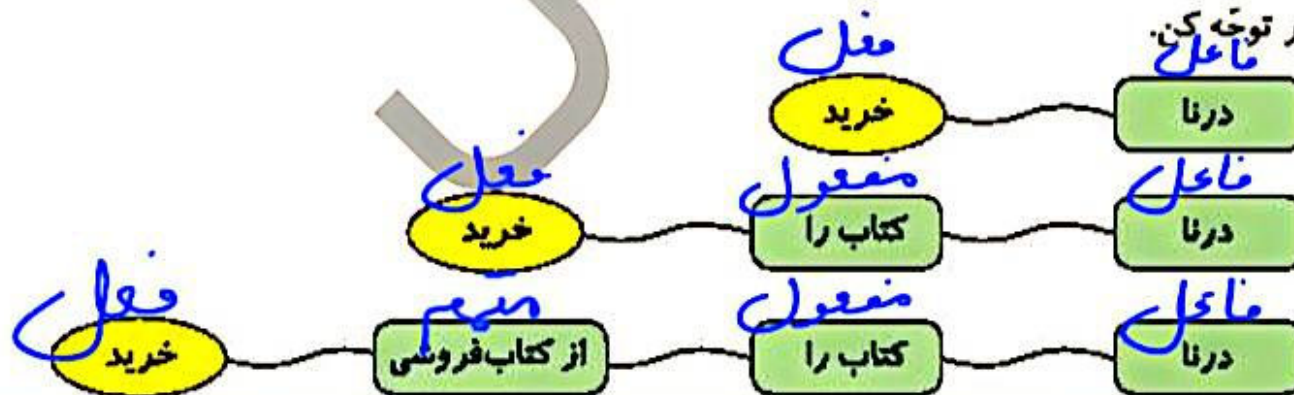

درنا: برنا به این کلمه‌ها دقت کن:

امروز پدر مشغول دیدن مسابقه والیبال بود که برنا از مدرسه رسید. پدر وقتی او را دید با خوشحالی گفت: «تیم ایران بازی را برد». برنا که از جریان مسابقه خبر نداشت: پرسید از کی برد؟ پدر گفت: «از تیم کشور همسایه». در همان موقع مامان صدای برنا را شنیده بود آمد و گفت: «پسرم خسته نباشی! برو دستانت را بشوی و بیا ظرف غذایی را که گذاشتم بردار بخور». برنا که خیلی گرسنه‌اش بود، دور و برش را خیلی گشت ولی ظرف غذا را ندید گفت: «مامان! کجا گذاشتی؟» مامان گفت: «روی میز، در حالی که ظرف غذا را از روی میز برمی داشت به مامانش گفت: «مامان بهتر نبود جمله را کامل می گفستی تا این قدر دنبالش نگردم؟» یعنی ظرف غذا را روی میز گذاشتم،

مامان که متوجه منظور برنا شد، گفت: «بله پسر ما باید جمله‌ها را کامل بیان کنیم. تا بتوانیم منظورمان را درست برسانیم.»

به نمودارهای زیر توجه کن.

۱۳۹

پرسشگری ➔ درس شانزدهم